

Nu räcker det.

Förslag för att öka tryggheten och förhindra sexuella kränkningar och hedersbrott.

Nu räcker det.

Det är betydligt vanligare att kvinnor känner sig otrygga när de går ensamma hem sent på kvällen än att män gör det. Bland de yngsta och äldsta kvinnorna är känslan av otrygghet särskilt stor. Kvinnor oroar sig också mer för att utsättas för överfall eller misshandel än män. Störst är andelen bland kvinnor i åldern 20–24 år¹.

Den trygghet vi upplever påverkas av många olika faktorer. Många faktorer bidrar också till att skapa rädsla. Bygga oro. Frustration och ilska.

Dit hör sommarens många rapporter om övergrepp och ofredanden av tjejer på konserter. Dit hör alla fall av våldtäkter. Kvinnor som blir antastade på vägen hem på natten. Att många kvinnor varje år dödas av en man som de har, eller har haft, en relation till. Att religiös extremism begränsar och påverkar så väl kvinnor som män. Inte minst hur flickor och kvinnor kan röra sig i samhället.

Allt detta bidrar till otrygghet. Det manar också till förändring. För varje människa har rätt till sin egen kropp. Rätt att kunna göra egna val. Känna trygghet.

Anmälningar om sexuella kränkningar ska tas på allvar. Rättsväsendet ska bemöta den som råkat ut för brott med förståelse och respekt. Vi måste täppa till de luckor som finns i lagen när det gäller sexualbrottslagstiftningen. Ta ett helhetsgrepp om den hedersrelaterade brottsligheten. Satsa på utbildning. Vi måste se till att övergreppen, ofredandet upphör. Centerpartiet har lyft detta under lång tid. Vi kommer att fortsätta att lyfta dessa uttryck för våld och förtryck tills dess att varje människa, varje kvinna och flicka är fria att leva sina liv.

Tryggheten att kunna gå ensam hem sent på kvällen. Tryggheten att kunna gå på konsert utan att få ovälkomna händer innanför kläderna. Tryggheten att få klä sig som man vill och tryggheten att veta att man själv får bestämma vem man ska gifta sig med. Den tryggheten måste erövras där den idag är hotad.

Centerpartiet lägger i dag fram sex förslag för att stärka tryggheten för dem som utsätts för sexuella övergrepp eller hedersrelaterad brottslighet. Regeringen måste ta ett tydligare ansvar för att hjälpa de utsatta. Det är dags att visa ett större ledarskap. Dags att sätta ned foten.

Nu räcker det.

---

¹ Nationella trygghetsundersökningen.
https://www.bra.se/download/18.47fa372d1520dfb2fc51c5e2/1452520810398/2016_1_NTU_2015.pdf

Tillsätt en hederskommission

Hur många som varje år utsätts för någon typ av hedersrelaterat brott är okänt. En undersökning, från dåvarande Ungdomsstyrelsen 2009 visade att 70 000 ungdomar upplevde att de inte fick välja vem de ska gifta sig med. 8 500 av dessa oroade sig för att bli bortgifta. Undersökningen visade också att de som upplever att de inte själva får välja framtida partner i högre grad utsätts för kontroll, kränkande behandling, hot eller våld i familjen än unga som själva kan välja sin partner.

Men vilka som är utsatta, vilka brott som begås mot dem, hur många som förvägras att träffa vänner eller tvingas att gifta sig mot sin vilja. Om detta vet vi för lite. Vi vet inte heller hur många som lever varje dag under hot om våld, våldtäkt och utan att ha frihet att utbilda sig till det de vill. Arbeta utanför hemmet eller ens gå till affären utan att fråga om lov. Om detta måste vi också få mer kunskap.

Länsstyrelsen Östergötland har sedan 2005 haft i uppdrag från regeringen att motverka hedersrelaterat våld och förtryck. Länsstyrelsen ska även motverka att unga gifts bort mot sin vilja och de ska arbeta förebyggande mot könsstämpning. Länsstyrelsens jobb är viktigt, men kunskapen kring hedersbrott är ändå otillräcklig. Det behövs en ordentlig genomlysning för att avgöra hur utbredd hedersförtrycket är i Sverige. Vi behöver också en tydligare bild av vilka områden som är mest drabbade.

1. Tillsätt en hederskommission.

Centerpartiet vill att det tillsätts en kommission som tar fram fakta, statistik och kartlägger situationen. Kommissionen ska också undersöka vilka insatser som fungerar bäst i kampen mot hedersnormer och brottslighet i hederns namn. Arbete ska syfta till att få ett bättre underlag som kan ligga till grund för ett intensifierat arbete för att hindra och motverka hedersrelaterad brottslighet.

Hårdare straff för hedersrelaterade brott

Vi har i Sverige haft ett flertal uppmärksammade fall där hedersrelaterade motiv legat bakom våld, hot och mord på unga kvinnor. Fadime Sahindal, Pela Atroshi och Maria Barin Aydin är bara tre av de kvinnor som blivit mördade av familjemedlemmar och där hederskultur varit motivet. I Sverige är det en okränkbar rätt att välja hur man vill leva sitt liv och vem man vill leva det med. Ska vi på allvar komma tillrätta hederskulturen krävs därför handlingskraft på flera områden.

Hedersvåld börjar inte med ett mord. Det börjar med kontroll, oskrivna regler och kränkande behandling. Det drabbar både flickor och pojkar, kvinnor och män. Många av de handlingar som sker i hederns namn är brott, såsom olaga hot, ofredande eller misshandel. En del av de brott som begås i hederns namn ger låga straff, trots att offret påverkas starkt, inte sällan till att ändra hela sin livsföring.

2. Ändra lagstiftningen, skärp straffen för hedersrelaterade brott.

Centerpartiet vill se en förändring i svensk lag så att hedersmotiv ses som en straffskärpande omständighet. Vi anser att hedersmotiv likt hatbrott idag ska ses som en försvårande omständighet. Det skulle innebära att samhället genom rättsväsendet skickade en tydlig signal om att hedersbrott ska tas på större allvar.

Utbildningsinsatser för att motverka brottslighet i hederns namn

Polisen och domstolsväsendet har centrala roller i en fungerande rättsstat för att begränsa, lösa och beivra brottslighet. Men för att kunna sköta sitt jobb behöver de som arbetar inom myndigheterna rätt verktyg och rätt kunskap. När det gäller hedersbrott finns det fortfarande stora brister i kunskap och stora behov för brottsoffren att få rätt hjälp och stöd.

3. 10 miljoner för att utbilda polis och domstol i hedersbrott.

Centerpartiet satsar 10 miljoner på utbildning för att motverka den hederskultur som påverkar många unga människor i deras vardagsliv och livsval. Pengarna ska gå till såväl polis-, åklagare och domstolsväsende.

Trygghetsmiljoner för att stoppa sexuella ofredanden

Både flickor och pojkar måste kunna känna sig trygga i det offentliga rummet. Kvinnor har länge varit rädda att gå hem ensamma i mörkret, men det är uppenbart att även stora folksamlingar innebär en risk. Utan större risk för påföljder har framförallt pojkar och män tagit sig friheten att tafsa på flickor och kvinnor. Det är omöjligt att acceptera.

Tidigare rapporter om att polisen varit ovillig att ta emot anmälningar och att anmälningar lättvindigt har lagts ner, det har förändrats. Polisen visar på tydlig vilja att motverka de sexuella övergreppen. Det är bra, men mer behöver göras.

4. 50 trygghetsmiljoner

Centerpartiet avsätter 50 miljoner till arbetet mot sexuellt ofredande i offentlig miljö. Flickor och kvinnor har i alla tider utsatts för sexuellt ofredande. Detta mönster måste brytas. Såväl kvinnor som män ska kunna känna sig trygga i det offentliga rummet. Därför behövs en särskild satsning på att motverka sexuellt ofredande i sammanhang där detta är ett problem, såsom musikfestivaler. Pengarna bör satsas på bland annat fler poliser på plats, på kameraövervakning och utredare som kan ta anmälningarna vidare.

Regeringen måste införa samtyckeslagstiftning

Sexualbrotten i Sverige ligger på en alldeles för hög nivå. Under 2015 uppgav 1 procent av befolkningen (16–79 år) att de blivit utsatta för sexualbrott under 2014. Det motsvarar cirka 76 000 personer. 76 000 personer som kommer att leva sina liv med mörka minnen av brott mot deras sexuella integritet. Minnen som kanske aldrig kommer att blekna.

2014 tillsatte Alliansregeringen en utredning som skulle titta på samtyckeslagstiftning för våldtäktsbrottet. Sedan regeringen kom till makten har utredningstiden förlängts och utredningen går nu in på sitt tredje år. Regeringen borde istället agera kraftfullt och snabbt. Gärningsmän ska inte kunna gömma sina handlingar bakom en tandlös lagstiftning.

5. Inför en samtyckeslagstiftning.

För varje dag som går riskerar vi fler fall där gärningsmannen kommer undan för att lagstiftningen inte är tillräckligt skarp. Utredningen måste därför bli klar och ny lagstiftning komma på plats. Nu.

Bestraffa oaktsamhet vid våldtäkt

Utgångspunkten för sexualbrottslagstiftningen är att människors önskan att inte ha sex ska respekteras. Den kroppsliga integriteten och rätten till sin egen kropp är central för vår frihet. Ändå fungerar det inte så. I alltför många fall frias gärningsmannen trots att hen inte kan ha varit säker på att sexakten skedde av fri vilja.

Centerpartiet vill se en samtyckeslagstiftning för att på så sätt tydliggöra att sex med självklarhet ska ske för att alla parter vill det. Men det räcker inte. Det finns ytterligare en lucka i lagen att täppa till. Vi måste ha en lagstiftning som stoppar gärningsmän från att komma undan med svepskälet "jag förstod inte".

6. Inför oaktsamhetslagstiftning.

Centerpartiet vill kombinera en samtyckeslagstiftning med krav på straffbarhet för den som inte insett, men borde ha insett att hen tvingar sig på någon. Annars riskerar samtyckeslagstiftningen att bli ett slag i luften. En oaktsamhetslagstiftning skulle tydligt visa att ansvaret läggs på gärningsmannen och inte på offret. Bevisbördan är fortfarande densamma, men fokus flyttas från offret hur hen exempelvis klätt sig och agerat till gärningsmannen. En oaktsamhetslagstiftning skulle tydligt visa att ansvaret läggs på gärningsmannen och inte på offret. Bevisbördan är fortfarande densamma, men fokus flyttas då från offret hur hen klätt sig och agerat till gärningsmannen. Gärningsmannen skulle straffas även för en situation då hen säger sig inte ha insett, men väl borde ha insett, att hen tvingar sig på brottsoffret.